

HANS HÄRING

Gschprööch
— mit em
Vatter

s Replizkohli

I bi verruckt
und wältertrückt,
chaumumme-n-im Schwöde
no witterlööbe.

dr chri: Joonas

I bi-n-e Drums lauffer,
wie dr Joonas seelig.
Aber dr Fisch,
wo du mī amme verschluckest,
vergöt mī
und schpöt mī
beschämendig wider uns
aus Land.

Ichunne gewüs noo
unm mī räschdige verschand.
Z'ledscht ghoji noo
inn d Nacht unum Wahr.
Bald glaube-n-zii,
doç cheibe Fisch
seig Dii Kumpoen !

an eine wi^c-n-i

Ungschoore

Wegt me nitt — und nis —
hinnder otic^c sunderlige
Buehnebilder
vo dämm sunderlige
Wältheater.

Ungschoore mit. —
crech holt Mallöör.
Nüt nutzg
bisch und bliibsch dum
für e Reeschriissöör.

Sig es äs Draamo,
e Komeedii — :
obgschriebe hett die doo-n-
e Jaede-n- und e Jeedii —
und, daas, das säng dr noo:
Siig — dankch's em Vatter ! —
drüber froh.

s rägnet imm gaarte

s rägnet —

alles imm gaarte

hänkelt drurig sic Chopf,
und drurig,
jäö: drurig bi-n-an ich,
über mi salber,

denn nütt, wécklig nütt
hett moo-n-e Sinn,
drüb ic's so wider! —

s rägnet —

alles imm gaarte

hänkelt drurig sic Chopf.

gidankhe-n-über e Bott vo siiner Sändig

Nütt isch bschdändig.

Alls lauft

wid s Wasser

dows und furt

und chunnt

ass fööge wider umme,
umm vo noijem

wider z' gott,

Dows und furt.

Nütt isch bschdändig.

Dr Dooteschöödel aber

uff miim Disch,

doo^{cc} fraggt mi^c bschdändig :

« ^{cc}resch en gschnöckcht,

dr ^{cc}toaber ? » —

Gege deine gitt's

Bei Wern-und-Aber.

Aber isch bschdändig

und dr Bott

vo siiner Sändig.

Mir Dichter

Mir Dichter sii Naare,
Mängos Woort weer i' schpaare,
^ufür besseri Ziite-n-
und besseri Lütt.

Mir Dichter sii Naare.
Daas haa-n-ii erfahre.
An soö bööse Ziite-n-
änderisch nütt.

Mir Dichter sii Naare,
ganz chliini Famfaare
für besseri Ziite-n-
und besseri Lütt.

gidankhe-n-amm Sunndigmoorge-n-
im Jaerte

Tue-n-ii nit daas,
woo au dr Pfaarer hütte sott — :
s Jött uusrisse,
ganz feyn süüferlig
und
ann de Wurze paccht ? —
Doch macht er's mitt,
dää Saatkerlott !
Tuet er ächt
diä frumme Lütt
schiinere ?
Oder — hett er Angschid,
er chönti d Schidell *)
verliere ? —
Wia's au siig, es siig esoo;
es isch bi dis' wia' anderswoo.

---

*) Noo miim Wisbaadener Gschproöch mit
Steiner Exzälanzz hett sic' ergeh, ass
« d Schidell » — z'erschd haa-n-ii
« s Ammt » gschribe ghoo — zwe-
dräffendt siigi; leider für meh
Pfaarheere-n- oss mitt.

Am d' Reezens-Önte

I schriibe
nitt für d' Kritikaschder.
Diä moche's
numme-n-umm e Zaschder
und für s Verdränge
oo Kommpläx,
wo ganz «exlax»
für Lütt, wiä mi;
und —
wo-n-e jeede hett,
wo — au gaärn
schriibe wett.

gschprooch — mit em Vatter

Vatter,

i bi daas vo Diine Sūhn,
wo De-n-amm weenigschde
chönntisch uff em haa,
wenn De-n-alles
woo-n-em wüssdisch.

Will oaber

dr Pfaarer seit,
as geobi nütt,
woo De nit gsehahdisch,
so schdannd ii ganz blutt voor Dr, jetz,
graad wiā-n-e chliline Schelm,
woo ma bimm Schäfle
var wütscht hett.

Vatter,

i daas drumm
mitt esoo mit Dr sohawätze,
wiā daas d Lütt esoo düdi.
Vatter, sīg mer mitt böös
wöoge dämm.

Zuegschämmdriss

Ich kenne - n - e jeede,
mi sölber — chuum;
zwische - n - dis beede
bleibt sooo vill Ruum! —
— Wär fülli - n - en uus?
Wenn it's probiärti
und fräch reeüssiärti,
ich — chämti mitt drus.

Minni stand

Minni stand
weere leer
und alles
mir z'schweer,
ganz alai
ohnii Di —
mii Vatter
und meer.

Ohni Uufschrift

Vatter,

iz bi-n-äs mitt wäort,^{cc}

Dii Suhn z'sii;

iz bi's mittämool wäort,^{cc}

zuä Dr

Vatter säage z'doorfe.^{cc}

Li haä Dr Schannd aaneigmacht
und iz schämmiz.

aber,

wäas nützt doas jetz noo.

d Abb dank chig

I dank che-n-abb,
Vatter,
und
ii haue-n-ou abb,
über churz
o oder lang,
nöimenaane,
z' hinnderschid hinnde.
Duu,
Du wirsch mi denne
schoo finnde !

ich

Mi fäggt
dr Wind schwägg.
E groashalm
bi-n-ii rumme.
Und
ganz e kleine Wurm.
Scho noo-n-em
erschde Schturm
isch's
mit mer umme.

Zwischenstrichd eis
(gefundene-n-inn miinere Schublaade)

Sii hei mer
do Wässig verwüschd,
woo - n - ii immer
unndem Choppdrüssii
ghaa haa,
ass allerlefsch dii Reesäörre,
-n- und
dr Schlüssel zumm Chäller,
dää hei sii au !

Sii hei au do glaube,
ass e - n - ii nütt glaube
und ass ii doorum
e - n - Antichrischd
und e - n - Uussetzige siig.
Vatter,
e schönii
chrischd logii Gsellschaft
hesch Du !

Zwischenbichl zwölf

I ha-a-n-e

dr Hillidäordionschd aufkündige,
dr Usdritt us dr Partey geh,
wo mi hittige Vatter seelig
no selber mitgründet heft,
und ii hoo-n-e ne au geit,
ii welli vo ihrer Chille nütt meh Wüsse,
will sic sitt Jahrhunderte
inn d Macheschaffte vo de jeevile
Mädelige-n-uff deere Welt
ii willägi.

Jetz hoo-n-ii riäm meh
ass Di, Vatter,
und ii hochche wiä-n-es Rindueh
inn mäim salbergflockdane
gatter.

«Tausebichl», *)
dr Soo und soooillt.

*) Für d Fründ vo Siner Exzällanz: Sogenannte «Psychiatrische Klinik»; nicht im Russland, sondern in der Schweiz. Vor dem gesetz ist jeder Tause gleich; wenn nicht, so hat er es zu sein.

Über waas ii ha welle noochedankche:

Über

s Guefe-n-imm Boöse
und über
s Boöse-n-imm Guefe;
haa's aber
nitt too —
s isch an besser
ensoo.

Immene junge Moorer — wo
z'geechlige-n- oobenuuse wett

Waert uff d Kreis,
woo sic
immer wieder schlösse.
Loo dii mitt verdriösse
und tue mer mitt verschpiässe.
Waert uff d Kreis
und —
mach Rei Meis.

Waas ii vo miim Wäldeli geheert hoo

Jeede Baum
hett siini Laune,
siini Rugge —
mit em Schtuhne
-n-isch's ellei nitt gmacht.
Ich hoo scho mängisch,
bis in d Nacht,
unsegshinette,
Koorigiert,
hoo Eschd abbsaggt
und d Blätzabb
denn mit Starz oermacht.
Mi Wäldeli, mi chliises Riech,
daas haa-n-ii inn de-n-Auge:
Schmarotzer,
woo zu gaar nitt daunge,
wird dr Goatus gmacht.
Chopp abb! — Und:
us de-n-Auge, -n-uus em Sinn.
Säaget, dir Politikcher:
Lieet doo nitt öbbis drinn?

Schuarig-dsuurige Gedankesegang

s gitt Dooti,
woo lääbiger sii
ass dia^{cc} lääbige,
aaber
s gitt meh lääbige,
wo dooter sii
ass dia^{cc} Doote.

Daas isch kei Schipil
mit Woörter
und kei Annekohdoote.

Imm Gegeadeil:
s isch schuarig dsuurig.

Mini Schuelkumpoane

Sii hockche-n-im Gmeinroot,
im Landroot,
de Chille pflägg gaar,
und sunsdit noo duroorne,
und

singe doort s Liäddi
jeed weadem,
woo-n-ene s Broot gitt.

Gach däti Manne
sii's woerde,
und weere's nitt Schwizer,
sii treite bimm Düühänker
no Bändel und Oorde.

Nei —

zu disere Soorde

ghoore-n-ii nitt !

Bi numme-n-e Dichder.

Jää nu. — Waas witt ...

geschröök — mit de Lütt

Löiet

dia Doote

dia doote Doote bigraabe,
löiet dia schäbige doote Schoabe
dia schäbige doote Dooteschoabe
värshaabe,
mit dootem Dooteschoabe lichenmohle
und voorgängigem Simsala bimm —
aber säaget mer nio meh,
oss mer no s Vorächt
uff e gewüse-n - Erlößer heige
(bhaltet - en — er isch ech joo n'z'Eiger!)
— driebet öidi Brofitt
und öidi Chriägs gewünn wüter,
immer wüter,
und löiet dia Doote
dia doote Doote
und dia schäbige doote Schoabe
dia schäbige doote Dooteschoabe
bigrabe —
mit dootem Dooteschoabe lichenmohle
und voorgängigem Simsala bimm.

tameen.

Ann Frider, wo widerum hockhet

gscht eine
mit dräckdiige-n-Auge
no suufrii Wösch? —
Routz em dum s Mösch,
dunnsch wider uuse,
butz em's, diim Richter,
und sääg em —: Dir,
Dir heit gsait,
i stigi ^{cc}peerwaars)!
— ^{cc}laæset
imm Saamueel zwöi
dr ^{cc}säggse zuñzegschdiz
Vaars ...

gschprooch — mit mer salber

s hockt ein in dr Chuehweid
und għoġret mit drii —
wotum sotti unsgrächnet
ich das sic? ?

Isch aċċi mi Vatter
— wħar sejt mer's, wħar? —
numme-n-es Leitbild
und iimaagiinaar?

s hockt ein in dr Chuehweid
und għoġret mit drii —
wotum mues jetz unsgrächnet
ich das sic? ?

Waas iz' vo de Chueh gehoet hoo

Geege

d' Chille z'schriibe - n -
isch modäern.

Mir ? Mir litt doas faarn.

Ioh Ioh se

z'mitts imm Doorf
lo schtoh.

Sii wird

— so noodiisnoo —
au soo vergoh.

— E Chille-n-ohnii Vatter
isch wiä-n-e

Chuehweid ohnii Gatter:

denn s Veh, wird's choppeschüüch,
laufft dervo.

Dankch

As isch scho no guat,
Vatter,
ass ic bi Dir
so rächt ghöörig
haa dörfe Dütch lehre,
woo De doch jeed weeden
und jeed weeder.
d Wiessiitechaarde-n-
inns gfrees gschribe hesch,
ass me's an joo wüssci,
wootaa-n-ass me siigil
und noo-n-em Woog
nümm bruucht z'frage.
Vatter, ic dankch Der!
Duu, Du hesch mi
scho richtig erzooge.

Waas sii so über eim saäge

Ich heig' verroote,
waas ii
inn junge Jahre-n-
uffs Fähndli
geschrie heeb,
ii siige chuum meh
e Rooseroote,
churz umm:
bitgeh heig' ii, ganz ohlic;
mit em Reederuzer
siigis verbic'
und mit mer umme.
Jää nu!
— s wird scho so sii.
glaubet's numme.

Oobeschpoots Oobegschprooch

Wenn Dii eine froggt — :
ii hoo's dann gewoggt,
alles, räschdloos, alls !
Dr Schuss goht beschdefalls
— goht er! —
binnden uuse-n-
und — drifft mi.

Wenn Dii eine froggt — :
ii hoo's dann gewoggt,
alles, räschdloos, alls !
Mit eene gruess oo Dir,
noo Diam Rezept in mir,
und: jetze
— chiam's, uria's, well,
mit ooder ohni Aell —
jetz gang ii zeerschademool
go pfuse.

Noo all dämm willne Wii
foo-n-e-n-ii d Lütt — für hütte —
Lütt loo sic ...

Nüt nutzes Gschprooch — vellicht

Inn dr Ändzitt

gitt's e huffe Sekchde brüeder,
denn d Chille,
diä wird als wiä müeder.

— Dii Färde Schoof,
mi wird und treischder,
sii isch verloch
vo allne Geischider
und — froggt Dr nütt meh noo.
— glaub mer's, Vatter,
s isch e sooo !!!

Druck und Herausgabe dieser «Gschprööch»
ermöglichte das Mäzenatentum des ungenannt sein
wollenden Johann-Peter-Hebel-Verehrers und im
Badischen lebenden Freiherrn J. W. X. von und zu A.

Sie kamen Ende September 1973, in der Handschrift
des Verfassers (Faksimile-Druck), in einer numerierten
und vom Dichter handsignierten Auflage von
400 Exemplaren heraus und werden ausschliesslich
in der Buchhandlung Lüdin, 4410 Liestal,
sowie in der Bücher Box Drachen, 4051 Basel,
Aeschenvorstadt 24, zu Fr. 18.–, in Kommission aufgelegt.

Der Rest der Auflage ist für den Freundeskreis
des Donators bestimmt.

Dieses Exemplar trägt die Nummer Auflage S. E.

trans scripsit